

ГД ГРАНИТ АД - Скопје

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
И
КОНСОЛИДИРАНИ
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА
ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШУВА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2020 ГОДИНА

Скопје, април 2021

СОДРЖИНА

	Страна
Извештај на независниот ревизор	1-2
Консолидирани финансиски извештаи	
Консолидиран Биланс на успех	3
Консолидиран Извештај за сеопфатна добивка	4
Консолидиран Извештај за финансиска состојба	5
Консолидиран Извештај за паричните текови	6
Консолидиран Извештај за промените во главнината	7-8
Белешки кон консолидираните финансиските извештаи	9 - 45

Додатоци

Додаток 1- Законска обврска за составување на консолидирана годишна сметка и годишен извештај за работење

Додаток 2- Консолидирана Годишна сметка

Додаток 3- Годишен Извештај за работење

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ГД ГРАНИТ АД - Скопје**

Извештај за консолидираните финансиски извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените консолидирани финансиски извештаи на ГД ГРАНИТ АД – Скопје (Друштвото), кои што го вклучуваат Консолидираниот Извештај за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2020 година, како и Консолидираниот Биланс на успех, Консолидираниот Извештај за сеопфатна добивка, Консолидираниот Извештај за промени во главнината и Консолидираниот Извештај за парични текови за годината која завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за консолидираните финансиски извештаи

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие консолидирани финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија прифатени и објавени во Службен Весник на Република Северна Македонија (79/2010). Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Друштвото за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективноста на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжение)
ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ГД ГРАНИТ АД - Скопје

Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, консолидираните финансиски извештаи ја презентираат веродостојно и објективно, од сите материјални аспекти, консолидираната финансиска состојба на ГД ГРАНИТ АД – Скопје заклучно со 31 декември 2020 година, како и неговата консолидирана финансиска успешност и неговите консолидирани парични текови за годината која што завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулативни барања

Раководството на Друштвото е исто така одговорно за подготвување на годишниот извештај за работата во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работата е конзистентен со консолидираната годишна сметка и консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2020 година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работата е извршена во согласност со MCP 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работата се конзистентни со консолидираната годишна сметка и консолидираните ревидирани финансиски извештаи.

Годишниот извештај за работата е конзистентен, од сите материјални аспекти, со консолидираната годишна сметка и консолидираните ревидирани финансиски извештаи на ГД ГРАНИТ АД – Скопје за годината која завршува на 31 декември 2020 година.

Скопје, 20 април 2021 година

Овластен ревизор

Милена Јованова Димоска

Управител и Овластен ревизор

Антонио Велјанов

	<u>Белешка</u>	<u>2020 (000) МКД</u>	<u>2019 (000) МКД</u>
Приходи од градежни работи	8	4,005,615	4,823,868
Останати оперативни приходи	9	373,859	739,395
Промени во залихи на готови производи и производство во тек		52,625	30,372
Употребени сировини и материјали	10	(952,946)	(1,015,184)
Трошоци за вработени	11	(831,303)	(804,963)
Амортизација		(292,806)	(296,888)
Расходи за подизведувачи		(1,800,954)	(2,230,091)
Останати оперативни расходи	12	(558,057)	(959,449)
ОПЕРАТИВНА ДОБИВКА (ЗАГУБА)		(3,967)	287,060
Приходи од финансирање	13	14,746	8,569
Добивки (загуби) од вложувања	13a	64,821	50,327
Расходи од финансирање	14	(12,546)	(10,556)
ДОБИВКА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ		63,054	335,400
Данок од добивка	17	(6,127)	(31,365)
НЕТО ДОБИВКА ЗА ПЕРИОДОТ		56,927	304,035
Нето добивка (загуба) на:			
Акционерите на Друштвото мајка		56,927	304,035
Малцинското учество во подружниците		-	-
		56,927	304,035
Основна заработка по акција (Во МКД)	15	21	110

Скопје, 31 март 2021 година

ГД ГРАНИТ АД - Скопје
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
за годината која завршува на 31 декември

	Белешка	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Нето добивка за периодот		56,927	304,035
Останата сеопфатна добивка:			
Ревалоризација на НПО		-	-
Ревалоризација на вложувања расположливи за продажба до нивна објективна вредност		74,019	181,692
Курсни разлики од преведување на странски валути на подружници		4,477	26,462
Вкупно останата сеопфатна добивка	78,496	208,154	
ВКУПНА СЕОПФАТНА ДОБИВКА ЗА ПЕРИОДОТ	135,423	512,189	

ГД ГРАНИТ АД - Скопје
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА на ден 31 декември

	Белешка	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
СРЕДСТВА			
Парични средства	18	77,918	110,729
Вложувања според објективна вредност	25	136,623	244,790
Побарувања од продажба	19	1,583,544	1,506,430
Побарувања за дадени аванси	20	174,993	185,784
Краткорочни дадени заеми	21	11,880	16,006
Останати краткорочни средства и АВР	22	69,567	203,799
Залихи	23	1,503,946	1,463,330
Вкупно тековни средства		3,558,471	3,730,868
Вложувања во придружени друштва	24	14,042	14,042
Вложувања расположливи за продажба	25	829,896	755,878
Долгорочни дадени заеми	26	273,393	273,394
Нематеријални средства	27	21,549	20,308
Недвижности, постројки и опрема	28	2,464,855	2,710,951
Вкупно нетековни средства		3,603,735	3,774,573
ВКУПНО СРЕДСТВА		7,162,206	7,505,441
ОБВРСКИ И ГЛАВНИНА			
Обврски спрема добавувачи	29	779,783	857,286
Обврски за примени аванси и депозити	30	555,524	828,018
Краткорочни кредити	31	-	-
Тековна доспеаност на долгорочни кредити	32	31	31
Останати краткорочни обврски и ПВР	33	280,477	282,158
Вкупно тековни обврски		1,615,815	1,967,493
Долгорочни кредити	34	-	-
Резервирања за судски спорови	35в	-	10,808
Вкупно нетековни обврски		-	10,808
Акционерски капитал		932,367	932,367
Откупени сопствени акции		(148,097)	(148,097)
Премии на издадени акции		51,895	51,895
Резерви		1,422,693	2,185,465
Ревалоризациони и други резерви		417,827	339,331
Акумулирана добивка (загуба)		2,869,706	2,166,179
Вкупно		5,546,391	5,527,140
Неконтролирано учество		-	-
Вкупно главнина		5,546,391	5,527,140
ВКУПНО ОБВРСКИ И ГЛАВНИНА		7,162,206	7,505,441

ГД ГРАНИТ АД - Скопје
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
за годината која завршува на 31 декември

	Белешка	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Парични текови од оперативни активности			
ДОБИВКА (ЗАГУБА) ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ		63,054	335,400
Усогласување за:			
Амортизација на НПО	28	284,512	288,979
Амортизација на нематеријални средства	27	8,294	7,909
Исправка на побарувања	12	22,096	78,868
Расходи (приходи) од камати, нето	13;15	(10,920)	(5,509)
Приходи од дивиденди	13a	(62,535)	(47,754)
Ослободување на резервирања за судски спорови, нето	12	(10,808)	(26,357)
Вредносно усогласување на залихи		4,245	11,154
Приходи од отпис на обврски	9	(100,313)	-
Сегашна вредност на расходувани основни средства	28	535	587
Приходи/расходи од расходувани и продадени НПО	9;12	24,207	(37,361)
Добивка (загуба) пред промени во обртни средства		222,367	605,916
Побарувања од продажба		(94,733)	301,177
Побарувања за дадени аванси		10,791	142,516
Останати тековни средства и АВР		136,203	(98,710)
Залихи		(44,861)	(56,096)
Обврски од добавувачи		22,810	(199,071)
Обврски за примени аванси		(272,494)	(273,480)
Останати тековни обврски и ПВР		10,565	34,780
Нето пари употребени во работењето		(9,352)	457,032
Платена камата		(3,583)	(5,524)
Платен данок од добивка		(21,649)	(6,037)
Нето парични текови од оперативни активности		(34,584)	445,471
Парични текови од вложувачки активности			
(Стекнати) / повлечени вложувања во удели	25	108,168	(127,961)
Примени камати	13	14,503	11,033
Примени дивиденди	13a	62,535	47,754
Прилив (одлив) од дадени заеми	26	4,127	(67,027)
Купување на нематеријални средства	27	(9,535)	(9,114)
Купување на недвижности, постројки и опрема	28	(134,256)	(376,683)
Приливи од продажби на НПО	28	71,098	263,806
Нето парични текови од вложувачки активности		116,640	(258,192)
Парични текови од финансиски активности			
Искористени (отплатени) долгорочни кредити		-	(234,076)
Искористени (отплатени) краткорочни кредити		-	(63,926)
Исплатени дивиденди		(88,869)	(79,432)
Исплатени награди		(25,998)	-
Нето парични текови од финансиски активности		(114,867)	(377,434)
Нето зголемување (намалување) на парични средства		(32,811)	(190,155)
Парични средства на почетокот на годината	18	110,729	300,884
Парични средства на крајот од годината	18	77,918	110,729

ГД ГРАНИТ АД - Скопје

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА за годината која завршува на 31 декември

	Обични акции	Трезорски акции	Премии на издаден и акции	Резерви (законски и од реинвест. добивка)	Резерви за сопствени акции	Ревалоризациона и други резерви	Акумулирана добивка (загуба)	Неконтролирано учество	Вкупно главнина	
	Број на Акции	Износ	Број на Акции	Износ						
Во (000) МКД										
а) Промени во 2019 година										
Состојба на 01.01.2019	3,071,377	932,367	(301,173)	(148,097)	51,895	1,993,545	62,164	129,362	2,102,822	
Сеопфатна добивка:										
Добивка за годината	-	-	-	-	-	-	-	304,035	-	
Движење на објективна вредност на вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	181,692	-	-	
Курсни разлики од преведување на странски валути на подружници	-	-	-	-	-	-	28,277	(1,815)	-	
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	209,969	302,220	-	
Трансакции со сопствениците:									-	
Издадени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Издвојување за резерви	-	-	-	-	-	129,756	-	(129,756)	-	
Издвојување за дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	(83,106)	-	
Издвојување за награди	-	-	-	-	-	-	-	(26,001)	-	
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Останато	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Состојба на 31.12.2019	3,071,377	932,367	(301,173)	(148,097)	51,895	2,123,301	62,164	339,331	2,166,179	-
									5,527,140	

(Продолжува)

Белешките се составен дел на консолидираните финансиските извештаи
Извештајот на ревизорите е на страна 1 и 2.

ГД ГРАНИТ АД - Скопје

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА за годината која завршува на 31 декември

	Обични акции	Трезорски акции		Премии на издаден и акции	Резерви (законски и од реинвест. добивка)	Резерви за сопствени акции	Ревалоризациона и други резерви	Акумулирана добивка (загуба)	Неконтролирано учество	Вкупно главнина
	Број на Акции	Износ	Број на Акции	Износ						
Во (000) МКД										
б) Промени во 2020 година										
Состојба на 01.01.2020	3,071,377	932,367	(301,173)	(148,097)	51,895	2,123,301	62,164	339,331	2,166,179	- 5,527,140
Сеопфатна добивка:										
Добивка за годината	-	-	-	-	-	-	-	-	56,927	- 56,927
Движење на објективна вредност на вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	74,019	-	- 74,019
Курсни разлики од преведување на странски валути на подружници	-	-	-	-	-	-	-	4,477	-	- 4,477
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	78,496	56,927	- 135,423
Трансакции со сопствениците:										
Издадени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за резерви	-	-	-	-	-	161,319	-	-	(161,319)	-
Издвојување за дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	(92,331)	- (92,331)
Издвојување за награди	-	-	-	-	-	-	-	-	(30,000)	- (30,000)
Пренос од реинвестирана добивка и останато	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- 6,159
Состојба на 31.12.2020	3,071,377	932,367	(301,173)	(148,097)	51,895	1,360,529	62,164	417,827	2,869,706	- 5,546,391

Белешките се составен дел на консолидираните финансиските извештаи
Извештајот на ревизорите е на страна 1 и 2.

**ГД ГРАНИТ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ**

1. Основни податоци и дејност

Основната дејност на градежното друштво ГРАНИТ АД -Скопје, заедно со неговите поврзани друштва-подружници (во понатамошниот текст Друштвото или Групацијата) е производство на:

- градежни објекти;
- проектирање и изведување на објекти од високоградба, нискоградба и хидроградба;
- трговија со градежни и други материјали;
- угостителство и хотелиерство;

Организационата структура на Групацијата се состои од 12 организациони единици на територијата на Република Македонија и неколку подружници и друштва во странство (Германија, Австрија, БиХ), како и следните подружници (зависни друштва) во Република Северна Македонија:

- Хотел Гранит ДООЕЛ - Охрид;
- Карваш ДООЕЛ - Скопје;

Вкупниот број на вработени со 31 декември 2020 и 2019 година во Групацијата е како што следува:

Дел	2020	2019
- ГД Гранит АД Скопје - земја	1,284	1,324
- Подружници и друштва во странство	-	-
- Хотел Гранит ДООЕЛ Охрид	49	56
- Карваш ДООЕЛ - Скопје	5	5
Вкупно	1,338	1,385

Седиштето на Групацијата е во Скопје на ул. Вељко Влаховиќ бр.8.

**ГД ГРАНИТ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ**

2. Основа за составување на финансиски извештаи

2.1. Основ за подготвка на финансиските извештаи

Финансиските извештаи, дадени на страниците од 3 заклучно со страница 46, се составени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) објавени во Република Македонија во Правилникот за сметководство (Сл.Весник 159/2009) и применливи од 1 јануари 2010 година.

Финансиските извештаи се подгответи со состојба на и за годините кои завршуваат на 31 декември 2020 и 2019 година. Тековните и споредбените податоци во финансиските извештаи се дадени во илјади денари (000 МКД). Онаму каде што е потребно, споредбените податоци се прилагодени и усогласени со цел да одговараат на извршената презентација во тековната година.

Финансиските извештаи за годините кои завршуваат на 31 декември 2020 и 2019 година на ГД Гранит АД Скопје ги презентираат финансиската состојба, резултатите од работењето, паричните текови и промените на капиталот на сите организациони единици на територијата на Република Северна Македонија, како и на друштвата кои се во негова доминантна сопственост (подружници) во земјата и странство.

2.2. Основни сметководствени методи

Финансиските извештаи се составени врз основа на методот на набавна вредност, освен за недвижностите, постројките и опремата (НПО) и нивната амортизација, кај кои се вршени корекции во минатите години врз основа на принципот на ревалоризација со примена на унифицирани коефициенти на пораст на цените на производителите на индустриски производи, кои ги објавува Државниот завод за статистика на Република Македонија (Белешка 3.12) и за вложувањата расположливи за продажба кои се признаени според нивната објективна (пазарна) вредност (Белешка 3.11).

2. Основа за составување на финансиски извештаи (Продолжение)

2.3. Принципи на консолидација

Консолидацијата на финансиските извештаи на друштвата е извршена на следниот начин:

- Прво, се собираат поединечно салдата на сите позиции на средствата, обврските, капиталот, од билансот на состојба на 31 декември, како и приходите и расходите, од билансот на успех;
- Второ, во целост се елиминираат салдата на побарувањата и обврските на 31 декември, кои произлегуваат од трансакции меѓу друштвата во рамките на групацијата;
- Трето, во целост се елиминираат салдата на вложувањата на матичното друштво во зависните друштва (подружници) со состојба на 31 декември и салдото на делот од капиталот на тие друштва, кој се однесува на тие вложувања, а остатокот на капиталот, е прикажан во консолидираниот биланс на состојба како малцинско учество;
- Четврто, во целост се елиминираат приходите и расходите кои произлегуваат од трансакции меѓу друштвата во рамките на Групацијата.

2.4. Подружници

Подружници се правни лица каде што матичното друштво има контрола врз финансиските и деловните политики и поседува контрола над гласачката сила (над 50%) во тие друштва. Постоењето на и ефектот од поседувањето на гласачката сила се зема во предвид при одредувањето на тоа дали друштвото има контрола над тие правни лица. Вложувањата на друштвото во подружниците се евидентирани во финансиските извештаи на друштвото според нивната набавна вредност.

Подружниците се целосно консолидирани во моментот на воспоставување на контрола над истите од страна на друштвото. Подружниците се исклучуваат од консолидација во моментот на престанок на контрола од страна на друштвото.

Приложените консолидирани финансиски извештаи ги вклучуваат финансиските извештаи на матичното друштво и на следните подружници:

	2020	2019
	% на учество	% на учество
Хотел Гранит ДООЕЛ Охрид	100.00%	100.00%
Карваш ДООЕЛ Скопје	100.00%	100.00%
Подружница Krakow, Полска	-%	-%
Гранмак, Германија	100.00%	100.00%
ГД Гранит ДОО Бања Лука	100.00%	100.00%
Подружница Гранит, Бања Лука	100.00%	100.00%
Гранмак, Австрија	100.00%	100.00%

Подружницата Krakow во Полска е ликвидирана во текот на 2019 година и и истата е избришана од тамошниот трговски регистар.

2. Основа за составување на финансиски извештаи (Продолжение)

2.4. Користење на проценки и расудувања

При подготвувањето на овие консолидирани финансиски извештаи Групацијата применува одредени сметководствени проценки. Одредени ставки во финансиските извештаи кои неможат прецизно да се измерат се проценуваат. Процесот на проценување вклучува расудувања засновани на последните расположливи информации.

Проценки се употребуваат при проценување на корисниот век на употреба на средствата, објективната вредност на побарувањата односно нивната ненаплатливост, застареноста на залихите, објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба и сл.

Во текот на периодите одредени проценки може да се ревидираат доколку се случат промени во врска со околностите на коишто била заснована проценката или како резултат на нови информации, поголемо искуство или последователни случаувања.

Ефектите од промените во сметководствените проценки се вклучуваат во утврдувањето на нето добивката или загубата во периодот на промената и или во идните периоди доколку промената влијае и на двете.

Раководството примени проценки, расудувања и претпоставки врз основа на анализа на влијанијата кои ги има, или може да ги има глобалната пандемија на коронавирусот Covid 19 врз Друштвото, врз основа на расположливи информации. Оваа анализа ги опфаќа природата на понудените услуги, клиенти, синџир на снабдување, персоналот и географскиот регион каде Друштвото работи. Освен доколку не е поинаку наведено во конкретните белешки од овие финансиски извештаи, раководството смета дека не постојат било какви значајни несигурности во врска со настаните и условите што можат неповолно да влијаат врз работењето на Друштвото.

2.5. Континуитет во работењето

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на претпоставката за континуитет во работењето односно дека Групацијата ќе продолжи да работи во дологодна иднина. Групацијата нема намера, ниту потреба да го ликвидира или материјално да го ограничи опсегот на своето работење.

Глобалната пандемија предизвикана од корона вирусот (COVID 19) која беше прогласена од страна на СЗО во март 2020 година, рапидно се развиваше во текот на 2020 година. Раководството смета дека во моментов не постои материјална несигурност што предизвикува сомнеж кој би го довел во прашање континуитетот во работењето на Друштвото.

3. Основни сметководствени политики

Основните сметководствени политики и проценки користени при составувањето на овие финансиски извештаи се дадени подолу. Сметководствените политики се користат конзистентно во текот на разгледуваниот период.

3.1. Приходи од продажба

Изведување на градежни работи

Приходите од градежни работи се исказуваат во висина на ситуациите или фактурите, издадени на, и потврдени, како од инвеститорите, така и од надзорот, кои се однесуваат на извршената работа по договори за градба во текот на годината, намалени за данокот на додадена вредност и одобрени попусти.

Во процесот на усогласување на финансиското известување со барањата на МСС 11 - Договори за градба, воведен е систем на проверка на висината на погоре исказаниот приход за секој договор за градба чиешто извршување е во тек на денот на билансот на состојба, согласно степенот на довршеност, поради што, воспоставени се евиденции за планираните и остварени:

- Трошоци кои директно се однесуваат на определен договор;
- Трошоци кои се припишуваат на договорената активност, општо земено, и можат да се алоцираат на договорот и
- Други трошоци кои конкретно се наплаќаат од инвеститорот, според условите од договорот.

Во постапката на проверка не се утврдени материјално значајни отстапувања на висината на приходите според извршената работа по договори за градба, ососно според степенот на довршенот кај договорите чиешто извршување е во тек на денот на билансот на состојба.

Продажба на производи и стоки

Приходите од продажба на производи и стоки се мерат по објективната вредност на примените средства или побарувања, намален за враќање на стоките, трговските попусти и количинските работи. Приходот се признава во билансот на успех кога на купувачот му се пренесени значајните ризици и користи од сопственоста на стоките. Групацијата не задржува вистинска контрола врз продадените стоки, приходите може веродостојно да се измерат, кога веројатно е дека економските користи ќе дојдат како прилив на Групацијата, трошоците во врска со трансакцијата може веродостојно да се измерат и соодветен доказ за трансакцијата постои.

3.2. Приходи од финансирање

Приходите од финансирање кои се пресметани до датата на билансот на состојба, се исказуваат како приходи во годината на која се однесуваат, независно дали се наплатени. Тие се состојат од приходи од дивиденди, капитални добивки од продажба на хартии од вредност, приходи од камати и курсни разлики.

Дивидендите се признаваат како приходи кога ќе се утврди правото за примање на истата. Каматите се признаваат на пресметковна основа за периодот за кои се однесуваат.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.3. Расходи од финансирање

Расходите од финансирање кои се пресметани до датата на билансот на состојба, се искажуваат како расходи во годината на која се однесуваат, независно дали се платени. Тие се состојат од расходи од камати, провизии и курсни разлики. Каматите се признаваат како расходи согласно на временскиот период за кои се однесуваат.

3.4. Курсни разлики

Деловните промени во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на деловната промена. Сите монетарни средства и обврски искажани во странска валута се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на билансот на состојбата.

Позитивните и негативните курсни разлики што настанале со пресметка на побарувањата и обврските во странска валута во нивната денарска противвредност се искажани во билансот на успех како приходи, односно расходи од финансирање во годината на која се однесуваат. Важечките средни курсеви на странските валути на 31 декември 2020 и 2019, се следните:

	2020	2019
1 ЕУР =	61.6940 МКД	61.4856 МКД
1 USD =	50.2353 МКД	54.9518 МКД

3.5. Данок од добивка (тековен и одложен)

Данокот од добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот од добивка се признава во билансот на успех на Групацијата.

Тековниот данок од добивка се пресметува согласно одредбите на релевантните законски прописи во Република Македонија. Согласно даночните прописи, тековниот данок од добивка се пресметува на основа која претставува остварената добивка пред оданочување зголемена за трошоци кои не се признаваат за цели на оданочување (непризнаени трошоци) и помалку искажани приходи со поврзани лица.

Данокот од добивка се пресметува со примена на важечката даночна стапка на датумот на билансот на состојба по стапка од 10% (2019: 10%).

Одложениот данок од добивка се пресметува со примена на методата на обврски за сите времени разлики кои се јавуваат на датумот на билансот на состојба како разлики помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивната сметководствена вредност, за целите на финансиско известување. Одложените даночни средства и обврски се мерат според важечките законски даночните стапки кои биле на сила и имаат правно дејство на датумот на билансот на состојба.

Пресметката на ефективната даночна стапка е дадена во Белешката 17.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.6. Заработка по акција

Групацијата ја прикажува основната заработка по акција од обичните акции. Пресметката на основната заработка по акција е направена со поделба на нето добивката за годината која е расположлива за распределба со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

3.7. Парични средства

Паричните средства се водат во билансот на состојба според номинална вредност. За целите на финансиските извештаи, паричните средства се состојат од готовина во благајни, парични средства на денарски и девизни сметки во банки, денарски депозити по видување и орочени депозити со рок на достасување до три месеци.

3.8. Побарувања од купувачи

Побарувањата по основ на продажба ги опфаќаат сите побарувања од продажба на учиноци, евидентирани по фактурна вредност согласно издадените градежни ситуации потврдени од надзорот на инвеститорот како и издадени фактури за градежни услуги, намалени за исправката на вредност за сомнителни и спорни побарувања.

Задржаните депозити претставуваат задршки од инвеститорите, како гаранција за добро извршена работа од страна на Групацијата, кои се ослободуваат по завршување на проектот и издавање на соодветна потврда за прифаќање.

Со товарење на расходите се формираа исправка на вредноста за сите побарувања за кои се смета дека се ненаплатливи на датумот на билансот на состојба. Индикатори за ненаплатливоста на побарувањата се следните: доцнење при исплата на побарувањата, инсолвентност на купувачите, можност за ликвидација или стечај на купувачите и друго. Сомнителните побарувања целосно се отпишуваат кога истите ќе се идентификуваат за такви.

3.9. Залихи

Залихите се искајуваат според пониската од набавната вредност и нето реализацијоната вредност. Набавната вредност ги вклучува сите трошоци за доведување на залихите во нивна сегашна состојба. Нето реализацијоната вредност е проценета пазарна вредност намалена за сите продажни, транспортни и дистрибуциони трошоци потребни за нивна продажба.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.10. Вложувања во придржени претпријатија (друштва)

Вложувања во придржени претпријатија се сметаат оние вложувања каде Групацијата има значајно влијание и кое ниту е подружница, ниту е заедничко вложување на Групацијата.

Вложувањата во придржени претпријатија се евидентирани во финансиските извештаи на Групацијата според нивната набавна вредност. Групацијата не ги евидентира овие вложувања според методот на главнина со оглед дека истите немаат значајни финансиски резултати од работењето и истите соодветно не би имале значајно влијание на консолидираните финансиски извештаи на Групацијата.

3.11. Вложувања во хартии од вредност

Групацијата вложувањата ги категоризира како вложувања расположиви за продажба, вложувања по објективна вредност и вложувања кои се чуваат до доспевање. Вложувањата расположиви за продажба се оние кои се чуваат неограничен период, но може да бидат продадени во секој момент и се класифицираат како нетековни средства. Вложувањата по објективна вредност се состојат од вложувања во удели во инвестициски фондови кои Групацијата ги стекнува со цел за повторно продавање или купување во краток рок. Вложувањата кои се чуваат до доспевање се состојат од вложувања во краткорочни хартии од вредност (државни записи или благајнички записи) издадени од страна на државата или Народна Банка на Република Северна Македонија и кои Групацијата ги чува во своето портфолио до нивното доспевање заради остварување на приходи од камати.

Почетно, вложувањата се искажани по набавна вредност, односно според износот на парични средства и еквиваленти на парични средства платени за нивна набавка.

Последователно, вложувањата расположиви за продажба се мерат според објективната вредност определена според последната понудена пазарна цена на истите на датумот на билансот на состојба за оние за кои има активен пазар, додека за оние вложувања за кои не постои активен пазар се мерат според нивната набавна вредност намалена за евентуално нивно оштетување (стечај или ликвидација). Последователно, сите вложувања кои се класифицирани за тргување се признаваат според објективна вредност преку добивките или загубите на Друштвото. Последователно, сите вложувања кои се чуваат до доспевање се признаваат според амортизирана набавна вредност користејќи ја методата на ефективна каматна стапка.

Добивките и загубите од промената на објективната вредност на вложувањата расположиви за продажба се признаваат непосредно во главнината, се додека вложувањето не се продаде, наплати или на друг начин отуѓи или додека не се утврди дека е оштетено, кога кумулативната добивка, односно загуба, која била претходно признаена во главнината, ќе се вклучи во нето добивката или загубата за периодот.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.12. Недвижности, постројки и опрема (НПО)

(1) Општа објава

Почетно, НПО се евидентираат по нивната набавна вредност. Набавната вредност ја чини фактурната вредност на набавените средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба.

Последователно, НПО се евидентираат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и било какво оштетување на вредноста. Во изминатиот период, Групацијата вршела законска ревалоризација на НПО на крајот од годината со примена на официјално објавените коефициенти за ревалоризација од страна на Државниот Завод за Статистика кои одговораат на општиот индекс на пораст на цени, врз нивната набавна вредност и акумулирана амортизација. Ваква ревалоризација повеќе не се пресметува и евидентира. Ефект од спроведената ревалоризација е ревалоризациони резерви во рамките на вкупниот капитал, која до 2001 година се распоредуваше сразмерно на акционерската главница, законските резерви и нераспоредената добивка, а од 2002 година повеќе не се распоредува и се евидентира и исказува издвоено во билансот на состојба.

Согласно параграф 44(б) од објавениот МСС 8 Нето добивка или загуба за периодот, основни грешки и промени во сметководствените политики (Сл. Весник на РМ бр.94/2004) ревалоризираните вредности на НПО во поранешните години се третираат како извршена ревалоризација во согласност со МСС 16, а не како промена во сметководствената политика.

Трошоците за тековно и инвестиционо одржување се евидентираат на товар на расходите во моментот на нивното настанување. Издатоците кои се однесуваат на реконструкции и подобрувања, кои го менуваат капацитетот или корисниот век на употреба на НПО, се додаваат на набавната вредност на тие средства.

Позитивната, односно негативната разлика настаната при продажба на НПО се книжи како капитална добивка или загуба и се исказува во рамките на останатите приходи, односно расходи.

(2) Амортизација

Амортизацијата на НПО претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. НПО се амортизираат поединечно, се до нивниот целосен отпис. Земјиштето и инвестициите во тек не се амортизираат. Употребените годишни стапки на амортизација односно предвидените корисни векови на употреба на НПО за 2020 година во однос на 2019 година се следните:

	2020	2019	2020	2019
Недвижности	2.5-10 %	2.5-10 %	10-40 години	10-40 години
Постројки и опрема	10 %	10 %	10 години	10 години
Транспорт средства	10-25 %	10-25 %	4-10 години	4-10 години
Компјутерска опрема	25 %	25 %	4 години	4 години
Канцелариски мебел	20 %	20 %	5 години	5 години

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.13. Нематеријални средства

Едно средство се признава за нематеријално кога е сигурно дека субјектот го поседува истото, може да го идентификува и кое нема физичка содржина.

Почетното мерење на едно нематеријално средство е според набавната вредност што ја сочинуваат трошоците за негово стекнување, а тоа се износот на исплатени парични средства или еквиваленти на парични средства во моментот на негово стекнување. Последователно, нематеријалните средства се признаваат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација.

Амортизацијата на нематеријалните средства претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба средството. Стапката на амортизација во 2020 година изнесува 20% годишно (2019: 20% годишно).

3.14. Обезвреднување на средствата

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат се предмет на годишна анализа за можноста за нивно обезвреднување. Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста за нивно обезвреднување секогаш кога постојат услови кои укажуваат дека нивната сегашна сметководствена вредност е повисока од нивната надоместувачка вредност што покажува дека истите се обезвреднети. Загубата поради обезвреднување се евидентира за износот за кој сегашната вредност ја надминува надоместувачката вредност. Надоместувачка вредност претставува повисоката вредност од нето продажната вредност на средството намалена за трошоците за продажба и употребната вредност на средството.

3.15. Обврски спрема добавувачи

Обврските спрема добавувачи се искајуваат во висина на номиналните износи што произлегуваат од деловните трансакции.

Обврските спрема добавувачи се отпишуваат по истекот на рокот на застареност или со вонпроцесно порамнување, со товарење на останатите приходи.

3.16. Обврски по кредити

Обврските по кредити се состојат од обврски по краткорочни и долгорочни кредити и се искајуваат според нивната номинална вредност. Износите на договорената камата се искајуваат во корист на останатите обврски, а на товар на расходите од финансисрање. Обврските по кредитите од странство се искајуваат според курсот на Денарот на денот на билансот на состојба, а курсните разлики се евидентираат во рамките на приходи, односно расходи од финансирање.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.17. Капитал

(1) Основна главнина

Основната главнина се признава во висина на номиналната вредност на издадените и уплатени акции.

(2) Откупени сопствени акции

Акциите кои се издадени од Групацијата и кои ги поседува истото се третираат како сопствени (трезорски) акции, се признаваат по нивната набавна вредност и се презентираат како намалување на капиталот на Групацијата.

Сопствените акции се стекнуваат со нивно откупување на секундарниот пазар на хартии од вредност (берза) по тековни берзански цени со претходно донесени одлуки за нивно стекнување од страна на надлежните органи на управување на Групацијата. Стекнататите сопствени акции се признаваат по нивната набавна вредност во која што се вклучени и трансакционите трошоци (провизии) направени за нивното стекнување.

Сопствените акции се отуѓуваат по пат на нивно повторно издавање (јавна или приватна понуда), како и со нетрговски преноси (залог и сл) согласно одредбите на Законот за хартии од вредност. Разликата што се јавува при отуѓувањето на сопствените акции помеѓу нивната набавна и продажна вредност се признава како премија на емитирани акции и се прикажува во рамките на вкупниот капитал на Групацијата.

(3) Законски резерви

Законските резерви се формираат од остварената добивка врз основа на законските одредби и со распоред на ревалоризационите резерви, а можат да се употребат за покривање на загубата. Согласно законските одредби, Друштвото е должно да издвои од добивката за тековната година минимум 5% за законски резерви, се додека резервите не достигнат 1/10 од основната главнина на Друштвото. Доколку износот на оваа резерва не надминува 1/10 од вредноста на основната главнина, истата може да биде употребена само за покривање на загуби. Доколку резервата надмине 1/10 од капиталот на Друштвото, може да биде употребена за исплата на дивиденди со претходна одлука на Собранието на акционери.

(4) Ревалоризациона резерва

Ревалоризационата резерва се формира врз основа на извршената годишна ревалоризација согласно изнесеното во точка 3.12. на овие белешки. Во согласност со законските прописи, салдото на ревалоризационата резерва по годишната пресметка се евидентира во рамките на капиталот. Оваа резерва не е предмет на распределба.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.18. Наеми

Наемите со кои се пренесуваат на Групацијата сите ризици и користи кои произлегуваат од сопственоста на изнајменото средство се признаваат како финансиски наеми, при што средството се евидентира според неговата објективна вредност или доколку е таа пониска, сегашната вредност на минималните плаќања за наемот. Во текот на разгледуваниот период Групацијата има трансакции кои претставуваат финансиски наеми (Белешка 38).

Наемите каде што значаен дел од ризиците и користите кои произлегуваат од сопственоста се задржани од наемодавателот, се класифицираат како оперативни наеми. Плаќањата за наем при оперативен наем се искајуваат во билансот на успех на рамномерна основа за времетраењето на наемот во евидентацијата на наемателите. Наемодавателите ги презентираат средствата кои се предмет на оперативен наем во билансот на состојба како средства за издавање или вложувања во недвижности.

3.19. Користи на вработените

Користи на вработените се сите форми на надоместок кој го дава Групацијата во размена за извршената услуга од страна на вработените.

(1) Краткорочни користи за вработените

Краткорочни користи за вработените се користи кои доспеваат за плаќање во рамките на дванаесет месеци по крајот на периодот во кој вработените ја извршиле услугата. Тука спаѓаат платите и придонесите за социјално осигурување, краткорочно платени отсуства, учества во добивките и други немонетарни користи. Сите краткорочни користи за вработените се признаваат како расход и обврска во висина на недисконтиранот износ на користите.

Согласно законските одредби, Групацијата има право на распределба на дел од остварената добивка од претходната година за награди на менаџментот и вработените во Групацијата. Оваа распределба се врши согласно донесените одлуки на Собранието на акционери на Групацијата и истата се признава и евидентира како распределба на нето добивката, а не како расход согласно барањата на МСС 19 - Користи на вработените со оглед дека не се исполнети условите од МСС за нивно признавање како расход, а тоа се дека Групацијата нема дефинирани планови за учество на вработените во добивката, исплатата на наградите се менува од година во година и има различна висина на износот односно не може да се направи веродостојна проценка на износот на обврската за награди на крајот од тековната година.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.19. Користи на вработените (Продолжение)

(2) Користи по престанок на вработувањето

Групацијата врши уплата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на вработените во согласност со домашната законска регулатива. Придонесите, засновани на платите на вработените, се уплатуваат во Националниот фонд. Групацијата нема никакви дополнителни обврски поврзани со плаќањето на овие придонеси.

Групацијата е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат во пензија минимална отпремнина која одговара на два месечни просечни плати исплатени во државата во моментот на пензионирање. Групацијата нема направено резервирање за ова право на вработените бидејќи се смета дека сумата е незначајна за финансиските извештаи.

3.20. Резервации

Резервации (резерви за обврски) се признаваат кога Групацијата има сегашна обврска (правна или изведена) како резултат на минат настан, кога е веројатно дека ќе настанат идни одливи на средства по тој основ и кога е можно да се процени износот на обврската. Кога се очекува надоместување на дел од ваква обврска во иднина, пример преку договори за осигурување, надоместувањето се признава како посебно средство но само кога е извесно дека ќе биде применето истото. Расходот за било која резервација се признава во билансот на успех намалено за износот на надоместувањето. Ако ефектот од временската димензија на парите е значаен, резервациите се дисконтираат на нивната сегашна вредност со примена на стапки пред оданочување кои ги одразуваат тековните пазарни проценки.

3.21. Неизвесности

Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случаување или неслучаување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Групацијата. Неизвесни обврски не се признаваат во финансиските извештаи, туку само се обелоденуваат.

Неизвесни средства се можни средства кои произлегуваат од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случаување или неслучаување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Групацијата. Неизвесни средства се признаваат само кога е веројатен приливот на економски користи.

4. Финансиски ризици и управување со истите

Групацијата влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите и кредиторите. Главните ризици на кои Групацијата е изложена и политиките за управување со нив се следните:

4.1. Пазарен ризик

Ризик од промени на курсевите

Групацијата влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Групацијата нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Македонија не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Групацијата е изложена на можните флукутации на странските валути, чиј ефект е даден во табелата подолу.

Ризик од промени на цените

Групацијата е изложена на ризик од промени на цените на вложувањата и истиот е надвор од контрола на Групацијата.

4.2. Кредитен ризик

Групацијата е изложена на кредитен ризик во случај кога неговите купувачи нема да бидат во состојба да ги исполнат своите обврски за плаќање. Групацијата нема значајна концетрација на кредитен ризик со оглед дека купувачи се голем број на друштва во земјата и странство, како и државни институции. Групацијата нема изградено посебна политика со цел да се управува или да се намали кредитниот ризик.

4.3. Каматен ризик

Групацијата се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има депонирани средства во банки договорени по варијабилни каматни стапки. Со оглед дека Групацијата има користено вакви кредити и позајмици, како и депозити, може да се каже дека постои изложеност спрема ваков вид на ризик, но тој зависи од движењата на финансиските пазари и Групацијата нема начин истиот да го намали.

4.4. Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Групацијата нема да биде во состојба со своите парични средства редовно да ги плаќа обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик се надминува со константно обезбедување на потребната готовина за сервисирање на своите обврски и Групацијата нема вакви значајни проблеми во своето работење.

4. Финансиски ризици и управување со истите (Продолжение)

4.5. Даночен ризик

Согласно законските прописи во РМ, финансиските извештаи и сметководствените евиденции на Групацијата подлежат на контрола од страна на даночните власти по поднесувањето на даночните извештаи за годината. Заклучно со датумот на Извештајот на ревизорите, не е извршена контрола на данокот од добивка за 2020 година, како и на данокот на додадена вредност, персонален данок на доход и придонеси на лични примања. Според ова, дополнителни даноци во случај на идна контрола од страна на даночните власти во овој момент не може да се определат со разумна сигурност.

5. Утврдување на објективна вредност

Групацијата располага со финансиски средства и обврски кои ги вклучуваат побарувањата од купувачи, вложувањата расположливи за продажба, обврските кон добавувачи и обврските по кредити, како и нефинансиски средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на финансиските средства и обврски е приближна на нивната сметководствена вредност со оглед на фактот дека истите имаат релативно кратка доспеаност во рок од максимум до една година од датумот на билансот на состојба.

ГД ГРАНИТ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

6. Финансиски инструменти

6.1. Ризик на финансирање

Групацијата врши финансирање на своето работење по пат на користење на краткорочни и долгорочни кредити со цел да обезбеди соодветен поврат на вложувањата. Групацијата континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа која со состојба на 31 декември 2020 и 2019 година е следната:

	2020	2019
Обврски по кредити	31	31
Пари и парични еквиваленти	(77,918)	(110,729)
Нето обврски (пари)	(77,887)	(110,698)
Вкупен капитал	5,46,391	5,527,140
% на задолженост	0%	0%

6.2. Ризик од девизни валути

Групацијата влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истата е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути.

Состојбата со девизните износи на средствата и обврските деноминирани до денари на 31 декември 2020 и 2019 година по валути е следната:

	Средства		Обврски	
	2020	2019	2020	2019
ЕУР	86,994	94,639	12,822	18,578
УСД	32,835	5,025	-	-
Други	1,345	15,186	3,740	2,151
121,174	114,850	16,562	20,729	

Групацијата претежно е изложено на ЕУР и УСД, како и на други валути како што се КМ.

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 10% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	Зголемувања за 10%		Намалувања за 10%	
	2020	2019	2020	2019
ЕУР	7,417	7,606	(7,417)	(7,606)
УСД	3,284	503	(3,284)	(503)
Други	(240)	1,304	240	(1,304)
Нето Ефект	10,461	9,412	(10,461)	(9,412)

ГД ГРАНИТ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.3. Ризик од промени на каматите

Групацијата се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има пласирани средства кај други друштва или банки договорени по варијабилни каматни стапки.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот од годините е како што следува:

	31 декември	
	2020	2019
Финансиски средства		
<i>Некаматоносни:</i>		
- Парични средства	1,334	1,948
- Побарувања од купувачи	1,086,779	1,085,764
- Дадени заеми	10,030	14,156
- Останати побарувања	4,759	6,952
- Вложувања	980,561	1,014,710
	2,083,463	2,125,380
<i>Каматоносни со променлива камата:</i>		
- Парични средства	71,084	103,281
- Дадени депозити во банки	5,500	5,500
	76,584	108,781
<i>Каматоносни со фиксна камата:</i>		
- Дадени позајмици	275,243	275,244
	275,243	275,244
	2,435,290	2,507,555
Финансиски обврски		
<i>Некаматоносни:</i>		
- Обврски кон добавувачи	779,783	857,286
- Останати тековни обврски	208,255	200,199
	988,038	1,057,485
<i>Каматоносни со променлива камата:</i>		
- Кредити од банки	-	-
	-	-
<i>Каматоносни со фиксна камата:</i>		
- Кредити и наеми	31	31
	31	31
	988,069	1,057,516

ГД ГРАНИТ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.3. Ризик од промени на каматите

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 1% поени на каматните стапки на користените кредити и дадени депозити во банки. Анализата е направена на салдата на обврски за кредити и дадени депозити на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	Зголемувања за 1% поени		Намалувања за 1% поени	
	2020	2019	2020	2019
Земени кредити	-	-	-	-
Дадени депозити	55	-	(55)	-
Нето Ефект	55	-	(55)	-

6.4. Ризик од ликвидност

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Групацијата со состојба на 31 декември 2020 година според нивната доспеаност:

	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	77,918	-	-	-	77,918
Купувачи	1,086,779	-	-	-	1,086,779
Останати побарув.	4,759	-	-	-	4,759
Дадени позајмици	-	11,880	-	273,394	285,273
Вложувања	-	-	136,623	843,938	980,561
	1,169,456	11,880	136,623	1,117,332	2,435,290
Добавувачи	779,783	-	-	-	779,783
Кредити	31	-	-	-	31
Останати обврски	208,255	-	-	-	208,255
	988,069	-	-	-	988,069

ГД ГРАНИТ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.4. Ризик од ликвидност (Продолжение)

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Групацијата со состојба на 31 декември 2019 година според нивната доспеаност:

	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	110,729	-	-	-	110,729
Купувачи	1,085,764	-	-	-	1,085,764
Останати побарув.	6,952	-	-	-	6,952
Дадени позајмици	-	16,006	-	273,394	289,400
Вложувања	-	-	244,790	769,920	1,014,710
	1,203,445	16,006	244,790	1,043,314	2,507,555
Добавувачи	857,286	-	-	-	857,286
Кредити	31	-	-	-	31
Останати обврски	200,199	-	-	-	200,199
	1,057,516	-	-	-	1,057,516

7. Известување по сегменти

7.1. Деловни сегменти

Групацијата во текот на своето работење е организирана во следните деловни сегменти:

- Градежни работи - изведување на објекти за инвеститори или за продажба,
- Градежни услуги - давање на услуги во областа на градежништвото,
- Продажба на стоки и материјали и
- Останато (наеми и други продажби).

ГД ГРАНИТ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

7. Известување по сегменти (продолжение)

7.1. Деловни сегменти (продолжение)

Резултатите по сегменти за годината која што завршува на 31 декември 2020 година како и останатите сегменти информации се следните:

	Градежни работи	Градежни услуги	Стоки и материј.	Останато	Вкупно
Приходи од продажба и останати приходи	3,963,854	206,932	133,985	74,703	4,379,474
Оперативна добивка/резултат на сегментот	(25,313)	30,409	(53,061)	43,998	(3,967)
Приходи од Финансирање					14,746
Приходи од вложувања					64,821
Расходи од финансирање					(12,546)
Бруто добивка					63,054
Данок од добивка					(6,127)
Нето добивка					56,927
Други информации					
Вкупни средства по сегменти	6,482,499	338,417	219,120	122,170	7,162,206
Вкупни обврски по сегменти	1,462,471	76,348	49,434	27,562	1,615,815
Амортизација	265,018	13,835	8,958	4,995	134,256
Инвестиции во основни средства	121,515	6,344	4,107	2,290	292,806

ГД ГРАНИТ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

7. Известување по сегменти (продолжение)

7.1. Деловни сегменти (продолжение)

Резултатите по сегменти за годината која што завршува на 31 декември 2019 година како и останатите сегменти информации се следните:

	Градежни работи	Градежни услуги	Стоки и материј.	Останато	Вкупно
Приходи од продажба и останати приходи	4,381,025	632,759	524,852	72,140	5,610,776
Оперативна добивка/результат на сегментот	277,813	131,487	(122,687)	47,960	334,573
Приходи од финансирање					11,383
Расходи од финансирање					(10,556)
Бруто добивка					335,400
Данок од добивка					(31,365)
Нето добивка					304,035

Други информации

Вкупни средства по сегменти	5,860,424	846,431	702,085	96,500	7,505,441
Вкупни обврски по сегменти	1,544,704	223,104	185,057	25,436	1,978,301
Амортизација	231,817	33,482	27,772	3,817	296,888
Инвестиции во основни средства	<u>294,123</u>	<u>42,481</u>	<u>35,236</u>	<u>4,843</u>	376,683

ГД ГРАНИТ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

7. Известување по сегменти (Продолжение)

7.2. Географски сегменти

Работењето прикажано во овие консолидирани финансиски извештаи го опфаќа во работењето на Групацијата Гранит на територијата на Република Македонија, како и во земјите во кои истата има свои Подружници или друштва.

Остварените финансиски резултати за годината која завршува на 31 декември 2020 и 2019 година по земји е како што следува:

Добавка (загуба) од:	Во (000) МКД	
	2020	2019
Друштва во РМ	51,896	200,526
Гранмак, Виена	10,580	10,234
Гранмак, Германија	(4,480)	177
ГД Гранит ДОО, Бања Лука	(43)	(17,963)
Подружница Гранит, Бања Лука	24,813	(24,567)
Вкупна нето добавка (загуба)	82,766	168,407
Елиминацији и корекции		
во консолидација	(25,839)	135,628
Вкупно добавка	56,927	304,035

Вкупните средства за годината која завршува на 31 декември 2020 и 2019 година по земји е како што следува:

Вкупно средства од:	Во (000) МКД	
	2020	2019
Друштва во РМ	7,235,571	8,029,323
Гранмак, Виена	30,120	15,116
Гранмак, Германија	7,415	2,565
ГД Гранит ДОО, Бања Лука	5,246	5,328
Подружница Гранит, Бања Лука	435,212	943,945
Вкупно бруто средства	7,713,564	8,996,277
Елиминацији (меѓусебни трансакции)	(551,357)	(1,490,836)
Вкупно средства	7,162,207	7,505,441

7.3. Купувачи над 10% од вкупен приход

Информации за главни купувачи (над 10% од вкупен приход):

Купувач	% на учество во приходи	Износ на приходи
Синохидро Корпоратион	30%	1,317,842
ЈПДП	33%	1,440,489

8. ПРИХОДИ ОД ГРАДЕЖНИ РАБОТИ

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Приходи од изградба на домашен пазар	3,768,320	4,544,696
Приходи од изградба на странски пазар	38,558	17,531
Приходи од градежни и други услуги на домашен пазар	187,426	260,303
Приходи од градежни услуги на странски пазар	11,311	1,338
Вкупно приходи од градежни работи	4,005,615	4,823,868

9. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Приходи од продажба на материјали	128,679	504,971
Добавки од продажба на постојани средства	71,745	69,407
Приходи од ослободување на резервации	10,808	225
Приходи од наплатени отписани побарувања	40,422	152,940
Приходи од отпис на обврски	100,313	139
Останати приходи	21,892	11,713
Вкупно останати оперативни приходи	373,859	739,395

10. УПОТРЕБЕНИ СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Потрошени сировини и материјали	660,436	662,932
Енергија	192,849	246,359
Потрошени резервни делови	55,684	50,330
Потрошен ситен инвентар	43,977	55,563
Вкупно употребени сировини и материјали	952,946	1,015,184

11. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИ

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Бруто плати на вработени	680,900	660,575
Надомести на вработени	149,909	139,450
Трошоци за службени патувања	494	4,938
Вкупно трошоци за вработени	831,303	804,963

ГД ГРАНИТ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

12. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Набавна вредност на продадени стоки и материјали	131,975	471,622
Транспортни услуги	42,627	61,341
Наемници	54,729	26,332
Банкарски провизии	30,109	29,816
Исправка на вредноста и отписи на побарувања од купувачи	22,096	78,868
Премии за осигурување	23,485	26,250
Расходи за одржување и заштита	69,143	67,537
Адвокатски и други интелектуални услуги	11,396	334
Расходи за реклами, репрезентација и спонзорства	7,975	13,086
Неотпишана вредност на расходувани постојани средства	95,952	32,046
Резервирања за судски спорови	-	1,229
Исправка на вредноста на залихи	4,245	11,154
Останати отписи	18,270	22,713
Останати оперативни расходи	46,055	117,121
Вкупно останати оперативни расходи	558,057	959,449

13. ПРИХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Приходи од камати (редовни)	8,228	8,219
Приходи од наплатени затезни камати	6,275	-
Приходи од курсни разлики	243	350
Вкупно приходи од финансирање	14,746	8,569

13а. ДОБИВКИ (ЗАГУБИ) ОД ВЛОЖУВАЊА

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Приходи од дивиденди од вложувања кај други	62,535	47,754
Приходи од усогласување на вложувања во удели	2,286	2,573
Вкупно добивки (загуби) од вложувања	64,821	50,327

14. РАСХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Камати	3,583	5,524
Курсни разлики	8,963	5,032
Вкупно расходи од финансирање	12,546	10,556

15. ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА

Основната заработка по акција се утврдува како количник од нето добивката расположлива за распределба, намалена за дивидендата која им припаѓа на приоритетните акции, и пондериранот просечен број на запишани и издадени обични акции во текот на годината.

Според извештајот на Централниот депозитар за хартии од вредност со состојба на 31 декември 2020 Друштвото поседува 9,306 обични акции (2019: 9,820 обични акции) издадени од ГД Гранит АД Скопје. Меѓутоа, не станува збор за сопствени акции, туку за акции со ограничување, бидејќи тие им припаѓаат на сопственици за кои во ЦДХВ не постојат комплетни податоци.

Според извештајот на Централниот депозитар за хартии од вредност со состојба на 31 декември 2020 година, Друштвото поседува 301,173 сопствени акции (2019: 301,173). Поради тоа што сопствените акции не се сметаат за акции кои се во оптек (не се тргува со нив), се пресметува пондериран просечен број на издадени акции.

	2020	2019
Нето добивка расположлива за распределба (000) МКД	56,927	304,035
Дивиденда на приоритетни акции (000 МКД)	-	-
Корегирана Нето добивка (000 МКД)	56,927	304,035
Издадени обични акции	3,071,377	3,071,377
Минус: откупени сопствени акции во претходни години	(301,173)	(301,173)
Пондериран просечен број на запишани и издадени обични акции	2,770,204	2,770,204
Основна заработка по акција (Во МКД)	21	110

Со оглед на фактот дека во Групацијата нема издадено конвертибилни приоритетни акции или други вакви инструменти, не се пресметува разводната заработка по акција.

16. ДИВИДЕНДА ПО АКЦИЈА

На годишното собрание на ГД Гранит АД Скопје за 2020 година, кое е закажано за мај/јуни 2021 година, ќе се врши распределба на остварената добивка за 2020 година. Овие финансиски извештаи не ја содржат оваа распределба, со оглед дека истата ќе биде исказана во Извештајот за промените во капиталот за 2021 година. Објавените дивиденди за обични акции за 2020 година изнесуваат 92,331 илјади МКД (2019: 83,106 илјади МКД) или 33 МКД за 1 акција (2019: 30 МКД за 1 акција).

ГД ГРАНИТ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

17. ДАНОК ОД ДОБИВКА

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Тековен данок од добивка	6,127	31,365
Одложен данок од добивка	-	-
	6,127	31,365
Усогласување на данокот по друштва:		
ГД Гранит АД Скопје	-	25,741
Хотел Гранит ДООЕЛ	-	819
Кар Ваш ДООЕЛ	190	278
Странски подружници	5,937	4,527
Данок од добивка	6,127	31,365
Добивка пред оданочување	63,054	335,400
Ефективна даночна стапка	9.72%	9.35%

18. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Денарски сметки кај комерцијални банки	10,967	41,446
Денарски благајна	164	804
Девизни сметки	60,117	61,835
Девизни благајни	1,170	1,144
Депозити во банки	5,500	5,500
Вкупно парични средства	77,918	110,729

ГД ГРАНИТ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

19. ПОБАРУВАЊА ОД ПРОДАЖБА

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Купувачи во земјата за градежни работи	349,934	335,260
Купувачи во земјата за градежни услуги	145,937	271,258
Купувачи во земјата за продадени основни средства	27,301	45,250
Купувачи во странство	21,451	20,129
Побарувања од купувачи за задржани депозити по градежни работи	542,156	413,867
Нефактурирани побарувања од купувачи	496,765	420,666
Сомнителни побарувања од купувачи во земјата	115,605	110,232
Сомнителни побарувања од купувачи во странство	-	-
	1,699,149	1,616,662
Минус: Исправка на вредноста на сомнителни побарувања од купувачи	(115,605)	(110,232)
	1,583,544	1,506,430

Промени во исправка на вредноста за годината:

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Состојба на 1 јануари	110,232	146,760
Нови сомнителни побарувања	28,070	123,738
Наплати на сомнителни побарувања	(22,697)	(160,266)
Отписи	-	-
Состојба на 31 декември	115,605	110,232

20. ПОБАРУВАЊА ЗА ДАДЕНИ АВАНСИ

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Дадени аванси на добавувачи во земјата	136,557	154,042
Дадени аванси на добавувачи во странство	38,436	31,742
Сомнителни и спорни дадени аванси во земјата	972	972
	175,965	186,756
Минус: Исправка на вредноста на сомнителни дадени аванси на добавувачи во земјата	(972)	(972)
	174,993	185,784

Промени во исправка на вредноста за годината:

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Состојба на 1 јануари	972	972
Нови сомнителни побарувања	-	-
Наплати на сомнителни побарувања	-	-
Отписи	-	-
Состојба на 31 декември	972	972

ГД ГРАНИТ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

21. КРАТКОРОЧНИ ДАДЕНИ ЗАЕМИ

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Дадени заеми на:		
МХЕ Јабланица ДОО Скопје-камати	9,431	10,826
Прототип - камати	1,850	1,850
Мали Хидроелектрани ДОО Скопје - камати	599	3,330
Тековен дел на долгорочни заеми (Белешка 27)	-	-
Вкупно краткорочни дадени заеми	11,880	16,006

22. ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ СРЕДСТВА И АВР

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Побарување за повеќе платен ДДВ	29,488	158,803
Побарувања за данок од добивка	22,479	26,667
Побарувања од вработените	8,537	7,934
Однапред платени трошоци	12,841	11,377
Останато	3,007	5,803
	76,352	210,584
Минус: Исправка на вредноста на побарувања од вработените	(6,785)	(6,785)
Вкупно останати краткорочни средства и АВР	69,567	203,799

ГД ГРАНИТ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

23. ЗАЛИХИ

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Материјали	464,802	473,679
Резервни делови	106,089	91,679
Ситен инвентар	252,211	260,200
Станови и деловен простор за пазар (производство)	483,047	430,421
Трговски стоки	361	9,915
Земјиште наменето за градба	197,436	197,436
Вкупно залихи	1,503,946	1,463,330

Со состојба на 31 декември 2020 година, залихата на станови и деловен простор наменети за продажба во износ од 483,047 илјади МКД (2019: 430,421 илјади МКД) ги опфаќа сите вложувања направени од страна на Друштвото во изградба на објекти во сопствена режија и чија намена е продажба на заинтересирани купувачи. Овие залихи се искажани според фактички направените директни трошоци за нивно создавање.

24. ВЛОЖУВАЊА ВО ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА

	Основна дејност	% на сопственост	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Вложувања во:				
ГПМ Србија Белград	градежни работи	34%	159	159
Мали Хидроелектрани	производство на			
ДОО Скопје	ел.енергија	50%	3,075	3,075
Силика АД Чајле	рударство	28%	10,808	10,808
Вкупно			14,042	14,042
<i>Промени во текот на годините:</i>				
Состојба на 1 јануари			14,042	14,042
Нови вложувања во текот на годината			-	-
Продадени вложувања			-	-
Отпис			-	-
Курсни разлики			-	-
Состојба на 31 декември			14,042	14,042

25. ВЛОЖУВАЊА

(а) Вложувања расположливи за продажба

	% на сопственост	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Вложувања во некотирачки друштва:			
Македонска Банка АД Скопје-во ликвид.	минимално	-	38
Вложувања во котирачки друштва:			
Комерцијална Банка АД Скопје	под 5%	829,896	755,878
		829,896	755,878
Исправка на вредноста на сомнителни вложувања		-	(38)
Нето вложувања расположливи за продажба		829,896	755,878

Друштвото поседува 113,700 акции издадени од Комерцијална Банка АД Скопје со вкупна набавна вредност од 427,232 илјади МКД. Објективната вредност на овие вложувања расположливи за продажба заклучно со 31.12.2020 година изнесува 826,896 илјади МКД. Усогласувањето на овие вложувања до нивната објективна вредност е прикажано во Извештајот за сеопфатна добивка.

(б) Вложувања според објективна вредност

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Удели во:		
КБ Публикум Балансиран	6,338	6,271
КБ Публикум Паричен	128,176	236,516
Илирика Глобал Растечки пазари	1,468	1,289
Илирика Југоисточна Европа	641	714
Нето вложувања според објективна вредност	136,623	244,790
Вкупно вложувања	966,519	1,000,668

26. ДОЛГОРОЧНИ ДАДЕНИ ЗАЕМИ

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Мали Хидроелектрани ДОО Скопје	165,744	165,744
МХЕ Јабланица ДОО Скопје	107,624	107,625
Долгорочни дадени кредити на вработени	260	260
Исправка на вредноста на долгорочните дадени кредити	(235)	(235)
	273,393	273,394
Минус: тековен дел на долгорочни кредити	-	-
Вкупно долгорочни дадени кредити	273,393	273,394

Друштвото има дадено долгорочни позајмици на придружените друштва Мали Хидроелектрани ДОО Скопје и МХЕ Јабланица ДОО Скопје во вкупен износ од 273,368 илјади МКД, со рок на враќање до октомври 2022 година и каматни стапки по дванаесет месечен СКИБОР + 1% годишно.

27. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Со состојба на 31 декември 2020 година, нематеријалните средства во износ од 21,549 илјади МКД (2019: 20,308 илјади МКД) вклучуваат стекнат компјутерски софтвер наменет за активностите на Друштвото.

28. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА

Промени во текот на 2020 година:

	Земјиште и градежни објекти (000) МКД	Постројки и опрема (000) МКД	Транспор. средства (000) МКД	Инвестиции во тек (000) МКД	Вкупно (000) МКД
Набавна вредност					
Состојба на 1 јануари	1,805,277	2,992,914	1,461,615	216,011	6,475,817
Набавки	7,146	36,378	71,283	19,449	134,256
Набавки од Групата	-	-	-	-	-
Пренос	-	-	-	-	-
Пренос на залихи	-	-	-	-	-
Продажби во Групата	-	-	-	-	-
Продажби	(17,637)	(39,176)	(72,824)	(73,907)	(203,544)
Расход и кусоци	-	(3,395)	(2,323)	-	(5,718)
Состојба на 31 декември	1,794,786	2,986,721	1,457,751	161,553	6,400,811
Акумулирана амортизација					
Состојба на 1 јануари	670,355	2,049,758	1,044,753	-	3,764,866
Амортизација	42,332	157,686	84,494	-	284,512
Пренос	-	-	-	-	-
Останати зголемувања	-	-	-	-	-
Продажби во Групата	-	-	-	-	-
Продажби	(5,415)	(30,726)	(72,098)	-	(108,239)
Расход	-	(2,860)	(2,323)	-	(5,183)
Состојба на 31 декември	707,272	2,173,858	1,054,826	-	3,935,956
Сегашна вредност на:					
31.12.2020 година	1,087,514	812,863	402,925	161,553	2,464,855
31.12.2019 година	1,134,922	943,156	416,862	216,011	2,710,951

Со состојба на 31 декември 2020 година, дел од градежните објекти и опрема на Друштвото се ставени под хипотека како обезбедување за кредитите и земените банкарски гаранции (Белешка 34а).

ГД ГРАНИТ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

29. ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Обврски спрема добавувачи во земјата	763,283	836,588
Обврски спрема добавувачи во странство	16,500	20,698
Вкупно обврски спрема добавувачи	779,783	857,286

30. ОБВРСКИ ЗА ПРИМЕНИ АВАНСИ

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Примени аванси од инвеститори	548,214	820,708
Примени аванси од продажба на станови	7,310	7,310
Вкупно обврски за примени аванси	555,524	828,018

Од вкупните примени аванси, најголем дел се однесуваат на авансно плаќање од изведувачите Синохидро Корпоратион ЛТД и ЈПДП, согласно договорите за изведба.

31. ТЕКОВНА ДОСПЕАНОСТ НА ДОЛГОРОЧНИ КРЕДИТИ

Тековниот дел од долготочните кредити го претставуваат делот од обврските за долготочни кредити кои доспеваат за плаќање во рок од 12 месеци од датумот на билансот на состојба (Белешка 34).

32. ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ И ПВР

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Обврски спрема вработените за нето плати	35,992	34,820
Обврски спрема државата за давачки од плати	18,804	17,246
Обврски за ДДВ	3,187	168
Обврски за данок од добивка	4,239	23,949
Обврски за награди на вработените	56,125	52,123
Обврски за дивиденди	65,397	61,935
Обврски за здружени средства од вработени	25,933	26,726
Останати обврски спрема вработените	1,667	327
Незаработени приходи	64,796	57,842
Останати краткорочни обврски	4,337	7,022
Вкупно останати краткорочни обврски и ПВР	280,477	282,158

33. ДОЛГОРОЧНИ КРЕДИТИ

	Време на отплата	Каматна стапка	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Заемодавател:				
Мастер Лизинг - финан. наем			31	31
Вкупно обврски за долгочни кредити			31	31
Тековна доспеаност на долгочни кредити:				
Мастер Лизинг - финан. наем			(31)	(31)
Вкупна тековна доспеаност			(31)	(31)
Вкупно нето долгочни кредити			-	-

Отплатата на долгочните обврски која треба да се изврши по 31 декември 2020 и 2019 е како што следува:

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Во рок од една година	31	31
Над една до пет години	-	-
Над 5 години	-	-
Вкупно	31	31

34. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ

а) Земени банкарски гаранции

Друштвото има склучено договори за земени банкарски гаранции од следните банки, со следните износи, рокови на доспевање и основ за кои се склучени:

Банка	(000) МКД	ЕУР	УСД	Рок на доспевање
НЛБ Банка АД Скопје	455,497	-	-	2021-2023
Комерцијална Банка АД Скопје	1,161,006	9,322,499	-	2021-2023
Охридска Банка АД Скопје	63,998	9,492,694	-	2021-2023
Социете Генерал Франција	-	11,760,936	-	2023 год.
Вкупно гаранции	1,680,501	30,576,129	-	
Вкупно во (000) МКД	3,566,865			
Вкупно во ЕУР	57,815,423			

Гаранциите издадени од страна на НЛБ Банка АД Скопје во корист на Друштвото се одобрени врз основа на склучен договор за рамковен револвинг кредит-лимит на износ од 20,000,000 ЕУР. Договорот опфаќа одобрување на кредити, отварање на акредитиви и издавање на гаранции. Со состојба на 31 декември 2020 година, Друштвото има искористено 7,383,165 ЕУР. Како обезбедување за обврските на Друштвото се дадени хипотеки на имот и меници (Белешка 36б).

Гаранциите издадени од страна на Комерцијална банка АД Скопје во корист на Друштвото се одобрени врз основа на склучен договор за рамковен револвинг кредит-лимит од 2016 година на износ од 30,000,000 ЕУР. Договорот опфаќа одобрување на кредити, отварање на акредитиви и издавање на гаранции. Со состојба на 31 декември 2020 година, Друштвото има искористено 28,141,282 ЕУР. Како обезбедување за обврските на Друштвото се дадени хипотеки на имот и меници (Белешка 36б).

Гаранциите издадени од страна на Охридска банка АД Скопје во корист на Друштвото се одобрени врз основа на склучен договор за рамковен револвинг кредит-лимит на износ од 18,500,000 ЕУР. Договорот опфаќа одобрување на кредити, отварање на акредитиви и издавање на гаранции. Со состојба на 31 декември 2020 година, Друштвото има искористено 10,530,041 ЕУР. Како обезбедување за обврските на Друштвото се дадени хипотеки на имот и меници (Белешка 36б).

Друштвото има склучен договор за рамковен револвинг кредит-лимит со Халк Банка АД Скопје на износ од 10,000,000 ЕУР. Договорот опфаќа одобрување на кредити, отварање на акредитиви и издавање на гаранции. Со состојба на 31 декември 2020 година, Друштвото нема изложеност спрема оваа банка. Како обезбедување за обврските на Друштвото се дадени меници.

Друштвото има склучен договор за издавање на гаранција за добро извршување со Социете Генерал банка од Франција на износ од 11,760,936 ЕУР. Гаранцијата има рок на важење до 2023 година.

Вкупната изложеност на Друштвото спрема банките по основ на искористени банкарски гаранции со состојба на 31 декември 2020 година изнесува 3,566,865 илјади МКД или 58 милиони Евра.

34. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ (продолжение)

6) Дадени хипотеки на својот имот

Друштвото има дадено хипотеки на својот имот како обезбедување на плаќање спрема следните банки за следните преземени обврски:

Хипотекарен доверител	Објект/Имот	Обезбедување за:
	Терм. Делчево (2 ред) Хотел Охрид (1 ред)	
НЛБ Банка АД Скопје	Адм. зграда Битола (1 ред) Адм. Зграда Скопје (2 ред)	
	Управна зграда и маш.раб. М.Каменица Хотел Скопје(2 ред) Опрема и инвентар Возила и градежни машини	Договор за рамковен револвлинг кредит лимит од 12,000,000 ЕУР со НЛБ Банка АД Скопје
Комерцијална банка АД Скопје	Адм. зграда Битола Адм. Зграда Скопје Стопански комплекс М.Каменица Хотел Скопје Хотел Охрид Деловен објект Делчево	
	Деловна опрема, градежна опрема и градежна механизација (1 ред) Три бланко сопствени акцептирани меници уредени во форма на нотарски акт со извршна клаузула	Договор за рамковен револвинг кредит лимит од 30,000,000 ЕУР
Охридска Банка АД Охрид	Градежна опрема	Договор за кредитна линија од 18,500,000 ЕУР

Проценетата вредност на заложениот имот и опрема се утврдени од страна на банките доверители.

34. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ (продолжение)

в) Судски спорови

Друштвото е тужена странка во поголем број на судски постапки кои произлегуваат од редовното работење на Друштвото. Вкупниот износ на тужби против Друштвото на 31 декември 2020 година изнесува 114,241 илјади МКД (2019: 121,088 илјади МКД) и претставуваат тужби по разни основи (од добавувачи, тужби за надомест на штети и останато). Менаџментот на Друштвото смета дека освен претходно наведените, не постојат други значајни идни обврски од овие судски спорови при што од овие спорови не се очекува значајни идни одливи на средства.

Од друга страна, Друштвото се јавува како тужител во поголем број на судски постапки кои произлегуваат од редовното работење на Друштвото. Вкупниот износ на тужби во корист на Друштвото на 31 декември 2020 година изнесува 175,986 илјади МКД (2019: 413,704 илјади МКД) и воглавно претставуваат тужби поради ненаплатени побарувања за извршени работи. Потенцијални средства не се признаваат во финансиските извештаи.

35. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Трансакциите помеѓу поврзаните друштва во рамки на Групацијата односно нивните вкупни меѓусебни побарувања, обврски, како и приходи и расходи се дадени во табелата подолу.

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Побарувања	551,357	1,490,836
Обврски	551,357	1,490,836
Приходи од продажби	1,435	2,829
Приходи од наемници	10,731	9,349
Останати приходи	272,167	515,044
Трошоци за материјали	-	-
Трошоци за услуги	(1,435)	(2,829)
Трошоци за наемници	(10,731)	(9,349)
Други трошоци	(272,167)	(515,044)

Погоренаведените побарувања, обврски, приходи и расходи се елиминирани во овие консолидирани финансиски извештаи.

36. ФИНАНСИСКИ НАЕМИ

Друштвото има набавено основни средства (градежни машини и опрема) под финансиски наем (Белешка 34). Роковите за плаќање на истите се движат во период од две до три години од датумот на билансот на состојба. Идните плаќања за наеми според финансиските наеми се како што следува:

	2020 (000) МКД	2019 (000) МКД
Во рок од една година	31	31
По една година, но не повеќе од пет години	-	-
	31	31

37. НАСТАНИ ПО ДАТУМ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

Глобалната пандемија предизвикана од новиот коронавирус (КОВИД 19), која беше прогласена од стана на СЗО во март 2020 година, рапидно се развиваше во текот на 2020 година, со значителен број на случаи. Мерките кои беа превземени од Владата за да го спречи ширењето на вирусот во голема мера влијаеа на економската активност.

Раководството превзеде мерки за следење и ублажување на ефектите од КОВИД 19, вклучувајќи мерки за безбедност и заштита на здравјето на вработените и смета дека пандемијата има влијание врз работењето на Друштвото и резултатите од работењето, но не и на ликвидноста и солвентноста на Друштвото.

Со оглед на фактот дека пандемијата сеуште не е завршена, врз основа на досегашното искуство, раководството смета дека и во иднина пандемијата ќе има влијание врз работењето, остварените резултати, но не и на ликвидноста и солвентноста на Друштвото. Влијанието во овој момент не е практично да се процени со оглед дека развојот на настаните е крајно непредвидлив, а исто така неможат да се предвидат и мерките од здравствен и економски карактер, кои би ги донеле властите или регулаторните тела, заради ублажување на ефектите од пандемијата.